

عبدالرحیم موکھی

قدمی نیز به طرف او حرکت کرد. در کتاب حدیثی بحار الانوار، جلد ۳۷، صفحه ۷۱ گفته شده است که هرگاه حضرت زهرا علیها السلام نزد پیامبر خدا صلی الله علیه و آله می آمدند «قام لیها»، یعنی پیامبر صلی الله علیه و آله نه فقط به احترام حضرت زهرا علیها السلام از جای خود بر می خاستند، بلکه به جهت احترام ویژه‌ای که برای حضرت زهرا علیها السلام قائل بودند، چند قدمی نیز به طرف او حرکت می کردند و سپس حضرت زهرا علیها السلام را در جای خود می نشاندند.^۲

۱. سوره کوثر که در شأن و منزلت حضرت زهرا علیها السلام نازل شده، دارای ویژگی ژرف و شگرفی است به گونه‌ای که همه کلمات کلیدی آن، یعنی «أعطینا»، «کوثر»، «فصل»، «انحر»، «شانی» و «أبتر»، فقط یک بار در کل قرآن به کار رفته‌اند.^۱

۲. در زبان عربی هنگامی که گفته می شود: «قام لهما»، یعنی این مرد به احترام آن زن از جای خود برخاست، ولی هنگامی که گفته می شود: «قام لیها»، یعنی این مرد به احترام آن زن از جای خود برخاست و به جهت احترام ویژه‌ای که برای آن زن قائل بود، چند

۱. نکته گو: آیت الله احمد صابری همدانی.

۲. نکته گو: حجت الاسلام والمسلمین سید عبدالله فاطمی نیا.

است که نامشان همسانِ نام حضرت فاطمه علیها السلام است.

۶. هنگامی که امام جواد علیه السلام همسری برای خویش برگزیدند، مهر حضرت زهرا علیها السلام را مهر همسرشان قرار دادند.^۴ شایان توجه است که مهر حضرت زهرا علیها السلام پانصد درهم نقره و حدوداً معادل یک کیلو و دویست و پنجاه گرم نقره است.^۵

۷. پس از رحلت حضرت رسول صلی الله علیه و آله و سلم نخستین شهید از خاندان رسالت، حضرت محسن علیه السلام، فرزند حضرت زهرا علیها السلام، بود که هنگام هجوم به خانه حضرت زهرا علیها السلام و بر اثر فشار در از سوی ظالمان و در شش ماهگی سقط شد. شهید کردن حضرت محسن علیه السلام در حقیقت، باعث به شهادت رسیدن ^۱ سادات جهان، یعنی سادات محسنی، شد. توجه دادنی است که انتخاب نام محسن از سوی شخص

۳. گاهی حضرت امیرمؤمنان علی علیه السلام برای تبیین سخنان خود به دیگران، به گفتار و رفتار حضرت فاطمه زهرا علیها السلام استناد و استشهاد می کردند.^۱ شاید این کار حضرت بدین سبب بوده است که به مخاطبان خود بگویند دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم که در دامان وحی پرورش یافته اند، نیز این سخن را گفته و این کار را کرده اند.

۴. هرگاه امام باقر علیه السلام دچار تب می شدند، از پارچه ای که با آب سرد، مرطوب شده بود، استفاده می کردند و برای شفای خویش به مادرشان حضرت فاطمه زهرا علیها السلام توسل می جستند و با صدای بلند می گفتند: «یا فاطمه بنت محمد».^۲

۵. امام صادق علیه السلام به شخصی که نام دخترش را فاطمه گذاشته بود، فرمودند: «حالا که نام او را فاطمه گذاشته ای، مبادا که دشنامش دهی یا نفرینش کنی و یا کتکش زنی!».^۳ البته این سخن بدین معنی نیست که کارهای ناپسند مذکور را نسبت به دختران دیگر روا بدانیم؛ بلکه نشان دهنده احترام ویژه برای دخترانی

۱. الخصال، ج ۲، ص ۶۱۸.

۲. الکافی، ج ۸، ص ۱۰۹.

۳. همان، ج ۶، ص ۴۹.

۴. بحار الانوار، ج ۵۰، ص ۷۶.

۵. آیت الله مکارم شیرازی، استفتانات جدید، ج ۱، ص ۲۱۳، م ۷۳۹.

رسول خدا صلی الله علیه و آله و پیش از تولد حضرت محسن علیه السلام صورت پذیرفته است.^۱

۸. از فرزندان محدث قمی علیه السلام پرسیدند: «چه چیز باعث شد که مردم این همه، از کتاب پدرتان، مفاتیح الجنان، استقبال کنند و آن را در خانه خود داشته باشند؟» وی در پاسخ گفت: «یکی اخلاص پدرم و دیگر اینکه ایشان ثواب همه این کتاب را به حضرت فاطمه زهرا علیها السلام هدیه کرده بود.»^۲

۹. عالم ربانی و عارف صمدانی، مرحوم آیت الله ملاعلی معصومی همدانی، فرموده بودند که برای برآورده شدن حاجات و توسل به حضرت فاطمه زهرا علیها السلام، ۵۳۰ بار بگویند: «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى فَاطِمَةَ وَأَبِيهَا وَبَعْلِهَا وَبَنِيهَا بِمَدَدِ مَا أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ، خدایا! به تعداد آنچه دانش تو بر آن احاطه دارد، بر فاطمه و پدر و همسر و فرزندانش درود فرست.» یا ۵۳۰ بار بگویند: «إِلَهِي بِحَقِّ فَاطِمَةَ وَأَبِيهَا وَبَعْلِهَا وَبَنِيهَا وَالسِّرِّ الْمُسْتَوْدَعِ فِيهَا، خدای من! به حق فاطمه و پدر و همسر و فرزندانش و آن راز به ودیعه نهاده شده در وجود

او، [حاجاتم را برآورده کن].^۳ شایان توجه است نام مبارک فاطمه که حرف پایانی آن تاء گیرد عربی است، طبق حساب حروف أبجد با عدد ۵۳۰ برابر است. همچنین طبق همین حساب، نام «زهراء» با عدد ۲۱۴ و «یا زهراء» با عدد ۲۲۵ برابر است.

۱۰. شماری از حدیث پژوهان عقیده دارند اینکه گفته می‌شود عبارت «لَوْلَا كَ لَمَا خَلَقْتَ الْأَفْلَاكَ وَ لَوْلَا عَلِيٌّ لَمَا خَلَقْتِكَ وَ لَوْلَا فَاطِمَةُ لَمَا خَلَقْتُمَا، اگر تو نبودی، هستی را نمی‌آفریدم و اگر علی نبود، تو را نمی‌آفریدم و اگر فاطمه نبود، تو و علی را نمی‌آفریدم»، حدیث قدسی و از سوی خداوند بزرگ و خطاب به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بوده، در کتابهای معتبر حدیثی و جوامع مستند روایی دیده نشده است. از این رو، هم معنی و دلالت این حدیث را باید دوباره بر پژوهید و هم سند و مدرک آن را؛

۱. وسائل الشیعة، ج ۱۵، ص ۱۲۱.

۲. پرسش کننده: حجت الاسلام محمدحسین فکور.

۳. فاطمة الزهراء بهجة قلب المصطفى، احمد رحمانی همدانی، ص ۲۵۲.

به ویژه نباید این حدیث را به گونه‌ای معنی و تبیین کنیم که از آن، برتری مقام و منزلت حضرت امیرمؤمنان علی علیه السلام نسبت به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و برتری مقام و منزلت حضرت زهرا علیها السلام نسبت به آن دو برداشت شود.

۱۱. شنیده و یا خوانده‌اید هنگامی که حضرت زهرا علیها السلام را میان کفن گذاشته و فرزندانشان کنار ایشان بودند، ناگهان حضرت ناله‌ای کردند و دستان خود را از میان کفن بیرون آوردند و امام حسن و امام حسین علیهما السلام را در آغوش گرفتند و... گفتنی است مرحوم علامه مجلسی رحمته الله هنگام نقل این حدیث در کتاب بحار الانوار، جلد ۴۳، صفحه ۱۷۴ می‌فرماید: «این حدیث را در برخی از کتابهایی دیدم که معتبر نیستند و نمی‌توان به آنها استناد کرد، ولی دوست داشتم که این حدیث را بیان کنم». از این رو، همه ما و به ویژه سخنوران و مداحان اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، در نقل و بیان این گونه احادیث، خصوصاً برای مخاطبانی که پذیرش فرا عقلی و ماورای طبیعی‌شان کمتر است، دقت و تحقیق بیشتری کنیم و سپس با دلیلهای معتبر علمی و استنادهای

صحیح حدیثی، به نقل و بیان آن پردازیم؛ زیرا: «رُبَّ مَشْهُورٍ لِأَصْلَ لَهْ؛ چه بسا چیزهای مشهوری که بی پایه و ریشه‌اند.»

۱۲. یکی از القاب حضرت زهرا علیها السلام حانیه (با حرف هاء) است نه هانیه (با حرف هاء). شایان توجه است که حانیه به معنای زن دلسوز و مهربان (نسبت به همسر و فرزندان) و اما هانیه به معنای زن خدمتکار است. از این رو، هنگام نامگذاری دختران و گرفتن شناسنامه برای آنان، به تلفظ و املائی درست این کلمه توجه داشته باشیم.

۱۳. میان برخی از مردم، معروف است صدقه دادن به فقیرهایی که سید و از فرزندان حضرت زهرا علیها السلام هستند، حرام است و بدین جهت، نباید به آنها صدقه داد. گفتنی است که صدقه بر دو نوع است: یکی صدقه واجب، مانند زکات مال و زکات فطره و دیگری صدقه مستحب، مانند کمک کردن و پول دادن به فقیران. آنچه از نظر شرعی و فقهی حرام است، فقط دادن زکات مال و زکات فطره از سوی افراد غیرسید به سید است. پس دادن زکات واجب از سوی سید به سید و نیز دادن صدقه مستحب از سوی غیرسید به سید اشکالی ندارد.